

DIRVA

LAISVĖS BYLA

RASYTOJŲ ZINIAVSKIO IR DANIELIO TEISMAS MASKVOJE RYŠKIAI PARODĖ KAIP KLYDO TIE, KURIE TIKĖJOSI, KAD SOVIETINIS REŽIMAS IS ESMĖS PASIKEITĖ. — PASAKYTI TIESĄ TEN DABAR GALIMA LYGIAI TAIP PAT KAIP STALINO LAIKAIS...

Vytautas Meškauskas

"Ar atpažįstat tą knygą" -- klausė Aukščiausio Rusijos Tarybų Respublikos Teismo prokuroras Olegas Timuškinas kaltinamojo Andėjaus Ziniavskio. "Taip, tai mano knyga" -- skambėjo atsakymas. "Aš iš jos pasikaitysiu" -- pareiškė prokuroras ir pradėjo: "Girtavimas yra rusų tautos aukščiausias idealas... (Rusai) yra vagių ir girtuoklių tauta, nepajėgi kūrybiniam kultūriniam darbui".

Salėje pasigirdo pasipiktinimo šauksmai, o sekančią dieną "Izvestija" dejavo: "Kaip gali žmogus taip žemai kristi ir taip rašyti apie tautą, kuri pasaulį nusitebino savo žygdarbiais?"

Pagal kaltinamąjį aktą Andrius Ziniavskis, žinomas literatūros kritikas ir rašytojas bei kartu kaltinamas Julius Danielius, abu 40 metų amžiaus, taip "žemai krito" jau 1956 metais ir užsienyje Abramo Terco (Ziniavskis) bei Nikalojaus Arčako (Danielius) slapivardėm paskelbė eilę apsakymų, kur pasiepė "socialistinį realizmą" ir sovietinį gyvenimą.

Teismo metu Ziniavskis teisinosi 1936 metų Stalino konstitucija, kuri ... garantuoja nuomos laisvę. Teismo pirmininkas Lev Smirnovas į tai atkrito, kad čia reikalas sukasi ne apie literatūrą, o ... kriminalinį nusikaltimą. Kodėl kaltinamieji nedrįsė pasirašyti savo pavardėm ir nedavę savo raštų sovietinėm leidyklom? Ziniavskis aiškino, kad jis taip daręs todėl, kad jo skonis skyrėsi nuo leidyklų direktorių skonio.

Atrodo, kad Ziniavskio -- Abram Terco raštus į užsienį išvežė buv. Prancūzijos laivyno atache Maskvoje duklė Helene Pelletier. Jie iš dalies buvo paskelbti londoniškiame "Encounter" ir lenkų paryžiškėje "Kultura". Iš viso, abiejų rašytojų kūriniai pasirodė net 20 kalbų vertimuose. Ilgą laiką sovietų saugumas negalėjo susekti, kas slepiasi po tomis slapivardėmis. Buvo aiškinama, kad tai "emigrantų šmeižtai", tačiau "Kultura" įsakmiai teigė, kad abu rašytojai iš tikro gyvena Sovietų Sąjungoje. Būdinga, kad pats Ziniavskis viena proga pasmerkė Tercą atseit, save patį, kaip antisovietinį rašytoją! Savaiame aišku, kad ir tai buvo įtraukta į 80 psl. kaltinamąjį aktą.

Kai pagaliau abu rašytojai buvo susekti ir praeitų metų rugsėjo 13 d. suimti, sovietai ilgai svarstė ką su jais daryti. Tik vėliau nutarta suruošti viešą teisimą, kad tuo būdu įspėtų visuomenę. Idomu, kad tas teismas sutapo su Lenkijos vyriausybės kaltinimais kardinolui Wyszinskiui ir kitiems dvasininkams, kad tie garbina ... Hitlerį ir Vengrijoje tariamai su-

sektu bandymu padaryti perversmą. Jei "generalinė linija", tai visur. Taip buvo Stalino laikais, lygiai taip pat ir dabar.

Ziniavskio bylai prasidėjus, prie teismo rūmų buvo susirinkę apie 40 jaunuolių, kurie tyliai norėjo pademonstruoti savo pritarimą rašytojams, tačiau jie greitai kaž kur pranyko ir daugiau nepasirodė. Vėliau eilė žinomų literatūros pasaulio asmenybių, kurie pradžioje rodė simpatijų kaltinamiesiems, atsiskaitė teismui tarti už juos žodį.

Kadangi kaltinamieji priešingai sovietiniam įpročiui atsisakė pripažinti padarę nusikaltimą, Tassas tuoj pat paskelbė, kad jie esą "begėdžiai ir įžūlūs", už tat negalima tikėtis švelnaus sprendimo. Iš tikro, Ziniavskis buvo nubautas 7 metams sunkaus darbo stovyklos, o Danielius 5 metams. Pagal veikiančias taisykles jie gali pasimatyti su giminėmis tik tris kartus į metus ir parašyti laišką sykį į mėnesį. Abu jie yra gana silpnos sveikatos ir vargiai ar galės priteistą laiką išgyventi.

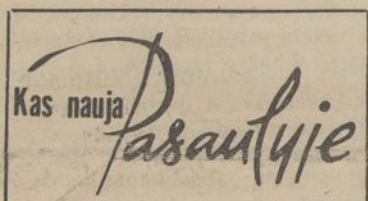
Idomu, kad sprendimas sukėlė pasipiktinimo audrą Europos kairiųjų ir komunistų tarpe. Net žinomas prancūzų poetas, kompartijos CK narys Louis Aragon rašė prancūzų komunistų laikraštyje L'Humanite: "Atimti tų vyrų laisvę už romano ar novelės turinį yra lygu paskelbimui nusikaltimu kiekvieną skirtingą pažiūrą, ir sudaryti pavojingesnį precedentą socializmui negu Ziniavskio ir Danielio darbai kada nors galėtų padaryti. Sprendimas sukėlė kiek baimės mūsų širdyse, kad kas nors galės pamanyti, jog tokie teismai yra kilę iš komunizmo prigimties."

Jei tačiau komunistas Aragon konstatavo visai teisingai, kad toji byla yra kilusi iš komunizmo prigimties, kapitalistinės Amerikos chichagiško Daily News bendradarbis George Weller aiškina: "Russia Copies U. S. In Punishing Poets". Kas čia dabar? Weller prisiminė amerikiečių poeto Ezra Pound likimą. Tas karo metu per Italijos radiją varė profašistinę propagandą ir už tai po karo buvo suimtas, (Nukelta į 2 psl.)

Ištrauka iš Ziniavskio apibrėžtos apie socialistinį realizmą

"Kad kalėjimai būtų visiems laikams panaikinti, mes staramės naujus. Kad sienos kada nors praeitų, mes apsitvėrėm kiniečių mūru. Kad dirbti būtų lengviau ir maloniau, mes įvedėm privalomojo darbo stovyklas. Kad niekuomet daugiau nebūtų liejamas kraujas, mes žudėm ir žudėm ir žudėm."

Tam, kad pasiekus Didįjį Tikslą mes griežėmės priemonių, kuriomis naudojosi mūsų priešai: mes garbinome caristinę Rusiją, mes rašėme melus "Tiesoje", mes pasodinome naują carą į tuščią sostą, mes vėl įvedėm antpečius karininkams ir kankinimus kalininkams."

* VICTOR A. KRAVČENKO, knygos "Aš pasirinkau laisvę" autorius, vienas iš pirmųjų stambesnio kalibro pabėgėlių iš Sov. S-gos į Vakarų, nusižudė savo bute, New Yorke, vasario 25 d. Kravčenko, sulaukęs 61 m. amžiaus, dar 1944 m., atvykęs į Washingtoną su sovietų prekybine misija, paprašė polit. pabėgėlio teisių. Po to išleido savo plačią po pasaulį pasklidusią knygą "Aš pasirinkau laisvę", kurioje atvirai atpasakojo komunistinio gyvenimo žiaurumus ir komunistų politikos kėslus.

New Yorko policija, tirdama savižudybės aplinkybes, nori būti tikra, ar Kravčenko nusižudė, ar kas nors jį nužudė, sudarant savižudybės vaizdą.

* VIETKONGO PARTIZANAI susprogdino prekinį laivą plaukiantį į Saigoną, tuo siekdami užblokuoti kelią į gyvybiniai svarbų uostą.

* VICEPREZIDENTAS H. H. HUMPHREY, tešiantis ginčui su senat. Robert F. Kennedy dėl Vietkongo politinio atstovavimo būsimoj Vietnamo vyriausybėje, pareiškė, kad "Vietkongo nariai yra užsiąngę žudynėms, plėšikavimui, užkariavimui, ir kol gyvas būsiu, nesuprasiu kodėl JAV turėtų tokiai grupei leisti užimti vietą vyriausybėje". Tuo tarpu R.F. Kennedy, kiek švelnindamas savo pirmąsias pareiškimus, vistiek tebetvirtina, kad talkos Vietname siekiant, reikia pramatyti ir nuolaidas komunistiniams partizanams.

* R. KINIŲS nepasisekė Afrikoje prasidėjo Alžiro diktatoriaus Ben Bellos nušalinimu, jam ruošiantis šaukti Pekino remiamą konferenciją Vietnamo karui ir JAV "imperializmui" pasmerkti.

Šiomis dienomis buvo nušalintas Ghanos diktatorius Kwame Nkrumah, jam viešint Peipinge ir ruošiantis vizitui Hanoi.

Ghana kaip tik buvo R. Kinijos propagandos ir intrigų centru Afrikos valstybėms paveikti.

Antikomunistinių karinių sukilimų banga Afrikos valstybėse rodo, kad komunizmo įtaka nustoja savo svorio.

Minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktį vasario 20 d. Chicagoje neolituai Nijolė Dimenskytė, Daiva Luneckaitė, Živilė Kerelytė, Mykolas Drunga, Kęstutis Paliulionis ir Antanas Šerkšnyš buvo pakelti į senjorus.

V. A. Račkausko nuotrauka

Auga pasiryžimas ir pasitikėjimas

Kiekviena tauta turi savo gimimo ar atsikūrimo datą. Mes lietuviai turime Vasario 16-ją, kurią su prideramu orumu kas met prisimename. Šią šventę mūsi plačioji visuomenė, atskiros organizacijos. Šios šventės prasmė yra tame, kad 1918 m. vasario 16-a nebuvo kuriama nauja Lietuvos valstybė, bet tik atžymėjimo, kad nuo šios dienos Lietuva vėl tampa savarankiška ir nepriklausoma valstybė. Taitętinumo atstatymas.

Vasario 20 d. Chicagoje, Jaunimo Centre Korpi Neo-Lithuania viešai paminėjo to tęstinumo atstatymą 48 gimtadienį.

Šventės išvakarėse padalinio valdyba kreipėsi į kiekvieną nary šio turinio laiškų:

Brangi Neo-Lithuania šeimai -- Vasario 16-toji yra tikroji Neo-Lithuania šventė -- tai pats didysis "Pro-Patria" simbolis. Šią dieną kiekvienas Neo-Lithuania šeimos narys jaučia didžiulę pareigą jungtis į bendrąją nuotaką: kartu prisiminti mūsų Brangiąją Tėvynę, kartu giliai suprasti savos žemelės sunkiąją naštą ir kartu šventai širdy pasižadėti visų "Pro-Patria" tikslų. Chicagos skyriaus valdyba su malonumu kviečia kolegas (es), visus jų šeimos narius, draugus šioje mūsų šventėje dalyvauti. Tegu, nors kartą metuose, Brangioje visiems Dienoje, mūsų visi 200 narių atsilankys, nepamiršdami nei savų šeimų. Kokia tai bus didžiulė Korpi Neo-Lithuania šeimos šventė! Visi, iki vieno, esat nuoširdžiai laukiami."

Šio atsišaukimo žodžiai aiškiai byloja apie mūsų jaunimo patriotiškumą, nusistatymą Lietuvos laisvės reikalui. Su tokiu jaunimu tauta nežus. Džiugu, neuilskite, nepalaukite ir toliau su tokiu pasišventimu dirbkite, nes Lietuva dar nėra laisva. Jai reikalinga dar viena Vasario 16-sios atstatymo data.

Iškilminga sueiga ir minėjimas pradėtas vėliavų įnešimu. Po to Tautos Himnas. Minėjimą tvarkė Arbitr elegantiarum fil. Vyt. Kasniūnas. Scenoje išsiriškavo šeši junjorai. Invokaciją sukalbėjo Jaunimo Centro Vadas ir sielos tėvas dr. J. Kubilius, SJ. Jis kalbėjo: -- Lietuvių tauta yra šiandien sunkiai sužeista. Pačioje Lietuvos žemėje tauta tebėra pilna gyvybės, bet sveikimas jungas neleidžia jai laisvai kvėpuoti ir reikštis. Ji yra dusinama ir naikinama. Tautai daugiau ištikimi sūnūs yra ir šiandien persekiojami ir kalinami. Kiti tebekenčia Sibiro ištreimimą. O daug geriausių tautos dukrų ir sūnų yra savo krauju surašę testamentą, kurio nei laikas, nei priešų pikta ranka nesunaikins.

Išblaškyta po pasaulį tautos dalis tebėra laisva, bet jai pradedda stigti tautinės gyvybės. Jos sūnūs, nematę ir negyvenę pilnu tautos gyvenimu, nežino ir negali žinoti vių tautos vertybių. O svetimųjų įtaka baigia išrauti iš mūsų jaunųjų ir kalbą ir dainą. Kurgi yra tas dainius, kurs kadaise dainavo, prakeikdamas tuos, kurie už auksą ir sidabrą pardavė atsiminimą ir užmiršo skaidrų Baltijos bangų gintarą.

Ir štai atsidūrė prieš tragiškiausią dilemą: Tėvynėje tauta pilna gyvybės, bet neturi laisvės, tremtyje tautos dalis laisva, bet jau nebeturinti pilnos gyvybės. Vieni miršta neturėdami laisvės, kiti miršta nebeturėdami gyvybės. Kiek širdį veriančių balsų girdime: duokite mums laisvės, o iš kitos pusės: duokite mums gyvybę!

Šis Vasario minėjimas yra labiau negu kada pastatytas tarpų dviejų sužeistosios tautos šauksmų. Duok, Viešpatie, kad mes spręstume su visa išmintimi šį klausimą ir neleistume dar labiau padidinti tautos skausmą.

Toliau žodį tarė Lietuvos Generalinis Konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis, primindamas jaunimui tautos laisvės netekimą ir sunkią kovą jai atstatyti. Po to sveikino Ukrainiečių Akademikų atstovas.

Po sveikinimų Arbitr elegantiarum pakvietė Magistrą Mockutę, kuri savo žodyje į junjorus pareiškė, kad "Jūs būsite pirmieji Korpi Neo-Lithuania

senjorai, pakelti šiais Jaunimo Metais. Tegul Jūsų širdyse dega tie brangūs idealai, kuriuos Jūs šiandien prisieksite priešais žodžiais, kurie lydės Jus netik šiandien ir rytoj, bet per visą Jūsų gyvenimą". Po Magistro žodį tarė Chicagos padalinio pirmininkas Algis Modestavičius. "Miegi Kolegos! Sveikinu Jus už pasiryžimą savas jėgas skirti mūsų didžiam keliui -- "Pro-Patria", linkėdamas laikytis duoto Korporacijai pasižadėjimo. Taip pat visa širdimi pamilti Neo-Lithuania šeimai, Tebūnie Jums Korporacija tikri lietuviški namai." Dedant naujoms senjorams: Živilė Keliuotytė, Nijolė Diminskaite, Daiva Luneckaitė, Artūnui Šerkšniui, Mykolui Drungai ir Kęstučiui Paliulionii spalvas, salėje suskamba dainos žodžiai: Lietuva brangi...

Po spalvų uždėjimo ir priesaikos prabilo naujoji senjorė Ž. Keliuotytė: "Visų pakeltųjų vardu dėkoju už priėmimą į korporacijos eiles. Nėra jau taip lengva į Korporaciją Neo-Lithuania šeimą pakilti. Yra bandymo metas, kada privalai įrodyti ar tinki į tuos plačiuosius "Pro-Patria" kelius... Ir šiandien, kada jau tas bandymo laikas baigėsi, kada mums suteikė garbę nešioti Neo-Lithuania spalvas, kada davėme priesaiką ir priklaupę bučiavome vėliavą, pasijutome maži, stovėdami prieš didžiuosius mūsų Tėvynės skirtingų darbų kalnus. Ar pajėgsime mes į tuos kalnus kopti? Bet pažvelgus į jus, gerbiami filisteriai, seniorai ir visi Korporacijos rėmėjai, bičiuliai, kyla pasiryžimas ir pasitikėjimas lipinti į Tėvynės kalnus, siekti su jumis pačios viršūnės -- gražios Tėvynės laisvės."

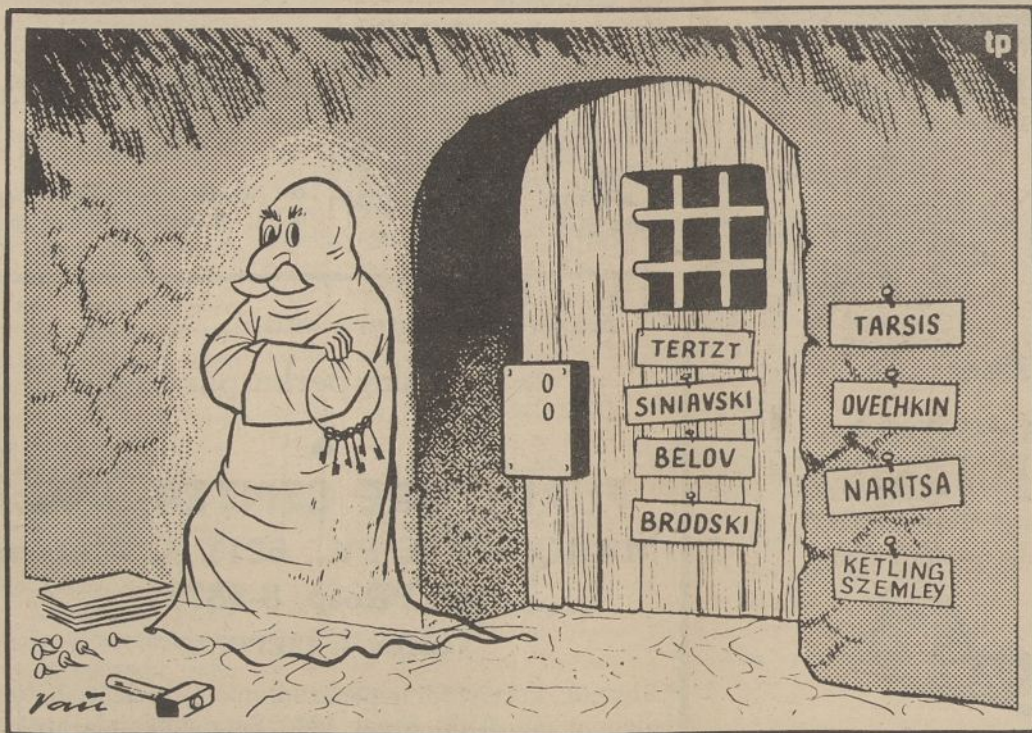
Iškilmingas posėdis buvo baigtas Gaudeamus ir vėliavų išnešimu.

Chicagos skyriaus pirmininkas AL Modestavičius prabilo į susirinkusius šiais žodžiais:

-- Gerbiami svečiai ir mieli kolegos-kolegės!

Slenka metai po metų, slėgdami žemyn pečius senelių, puošdami sidabru galvas vyresniųjų -- atveddami žydintį jaunimą į platus ir ilgą lietuvių kelią. Tik tu, Lietuva, vis ta pati. Tave tie metų metai, praeidami, nepaliečia. Tavo pečiai nesulinko po ilgų metų naštos, nors ir tūkstantį jų priskaitai. Tavo plaukai nepabalo, nors vargu, bėdų ir priespaudos galo nepramatai. O stovi aukštybėje. Mums visiems vis ta pati Lietuva. Su kiekviena Vasario šešiolikąją tu esi lygiai tokia brangi, mylima ir siekiama. Tu

(Nukelta į 3 psl.)

Sovietų rašytojai vėl turi rezervuotą vietą komunistinėje bendruomenėje...

Lietuvių Jaunųjų Dailininkų d-ja kovo 19 d. atidaro savo 12 narių kūrinių parodą Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Nuotraukoje dalis jaunųjų dailininkų tariai parodos reikalui, iš kairės: Petras Aleksa, Nijolė Stankevičienė, Elda Rundzaitienė, Zita Sodeikienė, Juozas Mikelevičius, Dalia Ancevičienė, Nijolė Banienė ir pirm. Valentinas Ramonaitis.

V. FRANKIENĖS VAIDINIMŲ KNYGA

Knygoje aštuoni vaidinimai vaikų ir suaugusių teatrui. Tai sveikintinas leidinys, nes laisvesnio pasirinkimo scenos veikalių, ypač mokykliniam teatrui, stokojame.

Knygos autorė reikia laikyti bene šio žanro kūrybos pirmūne, nes tai ji, kai kurių mokyklų bei organizacijų prašoma, sukūrė pirmuosius kelis knygoje talpintus veikalius, kurie periodinėje spaudoje buvo atspausdinti ir per eilę metų buvo ir yra statomi šio krašto lietuvių subuviuose.

Vanda Frankienė -- novelistė, "Laiškų Lietuviams" konkurso premijos laimėtoja, gabi tapytoja, prityrusi pedagogė. Ji jautrios sielos svajotoja - pasakotoja.

Autorė, kaip pasakotoja, stipriai pasireiškia nuo pat pirmųjų knygos puslapių. Jos Kalėdiniuose Vaizdeliuose ir Vaidinimuose, -- kurie sudaro pusę knygoje talpintų veikalių, -- žiūrovas išvedamas iš kasdienybės į magiškąjį pasakų pasaulį: ten sniegės deklamuodamos ar dainuodamos plastikos šokį šoka; vaikai su kiškučiais, voverytėmis ir paukščiais

teliais kalbasi. Ten būrio barzdotojų nukštukų išdrožinėti mediniai žaisliukai: lėlytės, žvėreliai ir kt., burtininkės įsakyti, atgyja ir juda, sukasi, šokinėja. Paveikslai

Vanda Frankienė

gyvi ir įdomūs. Kalbos sakinyss -- lyrinis, apščiui pamargintas ma-
žybiniais bei maloniniais vardais

ir pavadinimais. Autorė vienuodu įgudimu valdo tiek prozą, tiek eiliniotą formą.

Veiksmo nukeltas į tą vaikišką pasakų pasaulį, nė nepastebi, kai pradedi tytomis ieškoti pa-
lyginimo tarp autorės sukurto pasaulio ir amerikiečių šios rūšies pastatymų meistro Walt Dis-
ney.

Likusiąją knygos dalį sudaro įvairaus turinio vaidinimai. Čia sudėtos dvi keliaveiksmės pasa-
kos vaikų teatrui ir du ketur-
veiksmiai vaidinimai suaug-
siam jaunimui, iš kurių išskir-
tin as stiprus, patriotinės min-
ties dramatis veikalas, "Tėvy-
nės sakalai".

Šiame veikale staiga išryškė-
ja visai kita Vanda Frankienė: ji
čia jau ne švelni svajotoja, o
realistė, perteikianti gryniausią
prozinę tikrovę, kieta, neper-
maudaujama.

Kaip kituose, taip ir šiame
veikale rašytoja nesiekia žiūro-
vą -- kad ir suaugusį -- pa-
skraidinti galvą svaiginančiais
filosofiniais padebesimis ar pir-
ti jam įmantrią-modernišką gal-
vosena. Užuo, ji leidžia veikė-

jams mylėti tyra, nekomplikuota
meile, kentėti, net mirti už pa-
vergtą gimtąjį kraštą ir naudo-
ja prasmingai turiningą, liaudies
kūrybinio žodžio dailės menu
austą, bet kuklią mintį.

Veikalo tematika sklandi, In-
triga -- įdomi.

Faktas, kad šis 4-rių veiksmų
kūrinys buvo parašytas atitrū-
kus nuo kasdieninio darbo įmo-
nėje, rodo rašytojos pajėgumą,
plačios skalės vaizduotę ir ta-
lentą šios rūšies kūrybai. Linkė-
tina nepavargti.

Knygoje sudėta tikrai svarus
pluoštas geros teatrinės me-
džiagos, prieinamos bet kuriai
scenai ir suprantamos visokio
amžiaus bei bet kokio intelekto
žiūrovui. Ir tai literatūroje yra
tas pats, kas gausiu aukso pa-
dengta valiuta ekonomijoje.

Apgailestinas tik leidėjų ne-
rūpestingas korektūros skaity-
mas.

IIlustravo: Nijolė Banienė.

KAROLIS MILKOVAITIS

MIELI BROLIAI IR SESĖS SLA NARIAI

Štai ir vėl ateina laikas rinkti
SLA Pildomąją tarybą, kuri tvar-
kys visus reikalus per ateinan-
čius dvejus metus. Už tat kiek-
vieno nario ir narės asmeninė
pareiga pasirūpinti išrinkti tin-
kamiausius žmones į Susivieni-
mo vadovybę. Kaip tik šiais su-
metimais susidaręs SLA Gerovės
Komitetas po išsamių studijų ra-
do tinkamiausius sekančius as-
menis, kuriuos rekomenduoja į
SLA Pildomąją Tarybą:

POVILAS DARGIS, dabartinis
prezidentas, einąs šias pareigas
per eilę metų ir įgijęs daug pa-
tyrimo, yra rekomenduojamas
per rinkimui kaip tikrai atsidavęs,
sąžiningas ir nepamainomas
asmuo.

ANTANAS KALVAITIS, iš Chi-
cagos. Buvęs Lietuvos konsulas,
taurus patriotas, populiarus vi-
suomenininkas ir uolus SLA rė-
mėjas, rekomenduojamas į SLA
viceprezidentus. Jis užsitar nauja
visų narių pilno pasitikėjimo, nes
savo praktiškais įnašais, įgytais
ilgametės konsularinės tarnybos
eigoje, jis bus labai naudingas mū-
sų Susivienijimui.

BRONĖ PIVARONINĖ, dabar-
tinė sekretorė, savo uolumu, rū-
pestingumu ir sąžiningumu vi-
siškai užsitar nauja pilną pasi-
tikėjimą būti perrinkta į tas pa-
čias pareigas.

JONAS JUODIKIS iš Chicagos
kandidatuoja į išdininkus, dabar-
tinei išdininkei gerb. Norai Gu-
gienai nebekandidatuojant, Jonas
Juodikis baigė Kauno universite-
te ekonominį skyrių 1933 m., 1943
metais Innsbruko universitete, Aus-
trijoje įsigijo ekonominių mokslų
doktoratą. 1950-1956 metais vaka-
rais jis studijavo Northwestern
universitete Chicagoje gilinda-
mas žinias komercialiniuose
moksloose ir 1956 metais įgijo
CPA -- Certified Public Account-
tant -- diplomą, kuris suteikia tei-
ses revizuoti visokias Amerikos
įmones ir palidinti balansus.
Chicagoje jis dirba dešimt metų
kaip revizorius ir jau šešti metai
eina atsakingas (Comptroller's)
finansų ir buhalterijos viršininko
pareigas vienoje pramonės įmo-
nėje. Jo aukšta profesija ir ilga-
metis patyrimas kaip tik atitin-
ka SLA išdininko pareigoms,
kuriose jis bus labai naudingas
kaip sepcialistas - žinovas. Iki
šiol SLA nėra turėjęs išdininko su
tokiomis aukštomis kvalifikaci-
jomis. Balsuokime už jį SLA ge-
rovės sumetimais.

MIKAS KLIMAS iš Brockton,
Mass., kandidatuoja į išdo glo-
bėjus. Jis yra uolus SLA orga-
nizatorius, jau prirašęs daug nau-
jų narių, įkūręs skaitlingą jaunuo-
lių kuopą. M. Klimas išrinktas į
išdo globėjus tikrai daug pasi-
tarnaus SLA.

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

PASISEMK SAUJĄ GRŪDŲ. Iš aruodo, maišo ar tiesiai iš po
kuliamos mašinos, tegu nei vėlytu, nei sijotu. Ar tai bus grūdai?
Žinoma, bus. Tik saują, bet bus. Arba, jei ir su ašakom, pelais ar
dirstėm, -- išpūsk, išrink, vis liks bent žiupsnelis tikrų grūdų. Ar-
gi kas tą ginčytų?

Dėl grūdų gal ir ne, bet dėl tiesos -- ginčija. Esą, jei tiesa
ne visa ar ne visai gryną, tai ne tiesa, o stačiai melas. Apie Lietu-
vos šių dienų tikrovę -- nei iš tenykštės monopolinės bolševikų
spaudos, nei iš pasikalbėjimų su, greičiausia, indoktrinuotais ar
priterorizuotais asmenimis, nei iš apsilankymų čekistų tinklo ap-
raizgytoj Lietuvoj, nei netgi iš cenzūruojamo susirašinėjimo --
jokios tiesos, esą, neįmanoma užčiuopti: vien tik melas, kurį ir taip
žinom.

Atseit, -- duok visą išvalytų geriausių kviečių aruodą. O jei
tiek nēr, tai niekai! Betgi patarlė sako -- daug norėsi, mažą turėsi.
Iš tiesų ji reiškia: visko iškart įsigieisi -- be nieko liksi...

Gera! Sakai, esą, pažint Lietuvos tikrovę. Bet kodėlgi nepa-
sakai, kaip ir iš kur? Klausimas, lyg tasai "Kaip išskilt, rimtai net
nebandžius?" Komedijoj gal ir galima, bet rimtuos dalykuos vargiai
įmanoma. Mūsų aplinkybėse tam tikslui -- bent šiek tiek tiesos apie
Lietuvos tikrovę apčiuopt -- neišvengiamai reikia kelių pirminių są-
lygų. Pirma -- norėt, Antra -- nebijot, Trečia -- nesikratyt. Ketvir-
ta -- netingėt, Penkta -- mokyti išsijot tiesos grūdus iš propagandi-
nių šiukšlių. Tiesą sakant, jei yra noro, tai atsiranda ir bandymų, ir
pastangų visoms kitoms sąlygoms susidaryt.

Ach, lengviausias ir veiksmingiausias būdas visą tiesą Lietuvoj
pamatyt ir sužinot -- gaut rusų pasakose išsvajotąjį kepuraitę sla-
pukę. Užsidėjai -- ir vaikštai, važinėji, kur tik nori, žiūri ir klau-
sais ko tik nori, niekieno nematomas, jokių čekistų nesukontroliuo-
jamas... Bet mūsiškiai -- nei pasakoriai! -- tokio vaidinio neišsi-
galvojo. Tai ir mums nēr ko dairytis pasakiškų būdų tiesai apie
Lietuvą tikrint. Jei norim, reikia ryžtis pasirinkti jos iš ten ir
tiek, ir iš kur ir kiek tikrai įmanoma.

Senstelėjęs kalambūras, kad "Tiesoj nėra tiesos", atseit, bol-
ševikinė spaudoj nerasi nieko apie Lietuvos tikrovę, šmaikščiai
skamba, bet irgi nėra visiškai tiesa. Nes, jei to spaudoj ir iš tiesų
vien tik melas bei propagandinis akių muilimas -- tai ir tas gi yra
tikrovės dalis. Juk tai akivaizdus dokumentas - pavyzdys, iš kurio
"juoda ant balto" matai, kuo dabar maitinama Lietuvos žmonių są-
monė. Sakytum, -- tą gi seniai žinom, čia nieko nauja. O ne, į žmo-
nių galvas kalamosios vinyss, žinoma, tebėra vinyss, bet, jei ne
kasdien, tai kasmet, vietom net kas mėnuo vis po truputį naujos, po
truputį kitokios.

Be to, jokia -- net ir bukai biurokratiška -- propaganda neiš-
siverčia neminėjusi faktų. Dažniausia jie išpūsti, pagražinti, tik iš
padailinto fasado rodomi, bet vistiek faktai. O kur buvus nebuvus,
žiūrėk, -- ir apie šešėlius, ir apie "užpakalinius kiemus" išsitaria.
Nuo 1941-44 metų negalėjo gi neįvykti ir iš tikrųjų įvyko daugybė
faktų, -- labai blogų, blogų, ne taip jau blogų, visai neblogų ir net
visai gerų. Atseit, tikrovės paveikslas turi būti ir, be abejoj, yra pasi-
keitęs. Režiminė spauda, savaime suprantama, nėra "candid came-
ra", ir būtų absurdas priimti jos rodomą paveikslą, kaip gryną pini-
gą. O vis dėlto dar didesnis absurdas išdidžiai manyti, kad iš tolo ir
užsimerkus teoriškai susikurtas paveikslas galįs būti artimesnis
prie tikrovės. Todėl ir spauda ("Tiesa be tiesos") yra, tegu ir gana
prastas, bet vistiek šaltinis, iš kurio galima pasigėmėti ir išsisiųti
tikrų tiesos grūdelių. Jų negana, bet mūsų sąlygose vistiek tai yra
pirmasis lieptas žengiant į tą nuotykingą kelią.

Jei kas nenori, bijo, kratosi ar tingi ant to lieptelio užsistot,
tai nėra ko nei klausinėti, o ką gi toliau daryt. Be to įžanginio
"apčiupinėjimo" -- iš viso nepatartina ką nors kita pradėt. Lygiai
kaip ir neįsitaisius galvoj bent appypadorio sieto tiesos grūdeliams
nuo šiukšlių ir dirsių atsijot. Bent appypadorio sieto, nes tobulo dar
niekas neturi, ir tokio gal nei neįmanoma įsitaisyti.

Sako, barė senas tėvas jauną sūnų, -- ne kad lošė kortom, bet
kad sėdo lošt nemokėdamas... Pas mus dabar barnis iš viso už lo-
šimą. Bet, jei pripažįstam, kad šitom kortom reikia palošt, tai
verčiau supraskim, kad pirma reikia pasimokyt. O jau daug tokių
"lošikų" iš pirmo karto apgailestina ir net juokingai "prasilošė".
Daugiausia tik todėl, kad bravūriškai šokta lošt, visiškai atmetę
reikalą bent kortas pažint.

DR. STEPONAS BIEŽIS, dabar-
tinis daktaras-kvotėjas, per eilę
metų pasižymėjo savo darbštumu
Pildomoje Taryboje, ypač savo
profesijos reikaluose. Jis įvai-
riose lietuviško gyvenimo srity-
se savo gyva veikla yra įrodęs
savo gilių lietuviškų reikalų su-
pratimą. Todėl jis tikrai užsi-
tarnauja visų narių pasitikėjimą
per rinkimui į SLA daktarus-kvo-
tėjus.

SLA Gerovės Komitetas prašo
visų narių dalyvauti Pildomosios
Tarybos galutiniuose rinkimuose
1966 m., kovo mėnesį ir ištisai
balsuoti už čia rekomenduotus
asmenis, kad užtikrinus SLA gra-
žią ateitį.

SLA Gerovės Komitetas
(sk)

LAISVĖS BYLA...

(Atkelta iš 1 psl.)

bet neteistas, o įkištas į beprot-
namį, iš kurio 1958 metais buvo

paleistas ir dabar sulaukęs 80
metų gyvena Venecijoje. Esą,
sovietai dabar nusižiūrėję į tą
pavyzdį panašiai elgiasi su savo
poetais -- kiša juos į beprot-
namius! Turint galvoj, kas dabar
viešai sakoma apie karą Viet-
name, su tuo vargiai galima su-
tikti. Ezrą Pound, Amerikos pi-
lietis, buvo priešo tarnyboje ka-
ro metu ir tai sudaro didelį for-
malinį skirtumą. Tuo tarpu Zi-
niavskis karo metu tarnavo so-
vietinėje armijoje ir nepaisan-
to, kad buvo tada beveik vaikas,
už parodytą narsumą buvo ap-
dovanotas ordinu.

Na, Daily News Maskvoje ne-
parduodamas, o tie numeriai Va-
kary komunistų londoniško Dai-
ly Worker, Romos L'Unita, Pa-
ryžiaus L'Humanite, kuriame bu-
vo pareikštas švelnus nepasiten-
kinimas sprendimu Maskvoje, ne-
buvo ten platinami iki nepasirodė
sovietų atsakymas Pravdos veda-
mojo pavydale:

"Nelaimėi -- rašė Pravda --
Vakaruose buvo suorganizuota iki
šiol nebuvusio masto kampanija
dvejų imperializmo agentų nau-
dai, kuri suklaidino kai kuriuos
garbingus žmones." Pasirodo,
kad Sovietijoje literatūra gyve-
nanti laisvoje ir grynoje atmo-
feroje, nuteistieji buvę imperia-
listinės ideologijos agentai, o so-
vietinė kūrybinė inteligentija
tvirtai stovinti ant komunistinės
pasaulėžiūros pagrindo ir vedan-
ti bekompromisine kovą prieš
buržuazinę ideologiją. Ar reikia
geresnio Aragono būklavimo pa-
tvirtinimo?

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Metų metais mes žinojome ką reiškia ugnis
skoniui...

Milijonai amerikiečių dabar tai žino

MAISTE IR ALUJE UGNIS IŠRYŠKINA SKONĮ. Niekas kitas kaip
tiesioginė ugnis išgauna sultingumą kepsniuose. Ir niekas kitas nepa-
keis virimo ant tiesioginės ugnies, perdavimui alui geriausių skonį iš
visų dedamų priedų. Ant ugnies virtas alus yra Senojo Pasaulio tra-
dicija. Ragauk šaltą gaivinantį Stroh's alų. Džiaukis išskirtinu ant
ugnies išgautu skoniu.

Stroh's

UGNIMI IŠGAUTAS SKONIS

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western,
tel. PROsp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom
dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara
nuo 12 val. iki 5 val. p. p.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n, VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina; tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

REIKALINGA PARAMA

Taip jau buvo lemta, kad per amžius apie Lietuvą rašė įvairias kronikas ir studijas svetimieji, daugumoje mūsų tautos prieštai, todėl daug ir netiesos apie ją prirašė. Dabar savo imperialistiniams tikslams pateisinti įvairias "studijas" apie Lietuvą rašo okupantas rusas. Gi plataus, objektyvaus, mokslinio, mūsų pačių parašyto veikalo iki šiol neturime, nors jis šiandien darant įvairius žygius dėl Lietuvos išlaisvinimo, bent labiausiai paplitusia svetima kalba yra būtinas. Būtinai jis ir mūsų pačių jaunajai kartai, tiek baigusiems čia mokslus, tiek dar tebesimokantiems, nes jiems lietuvių kalba jau sunkiau įkandama, negu anglų, ir tai būtų vienintelis šaltinis jiems pažinti savo tėvų krašto istoriją bei kultūrą. Jei prie to, mūsų jaunajai kartai reikalingo, lietuvininės anglų kalba enciklopedijos leidimo svarbą populiarinti. Idomu, ką tuo reikalu daro JAV Bendruomenė?

Jau pusę metų, kaip Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius išėjo į lietuvišką visuomenę su sumanymu leisti tą enciklopediją, prašydamas tautos ir paramos prenumerata ir norėdamas jau 1966 m. pradžioje pradėti ruošti I-ąją tomą, kad 1967 m. jau galėtų ją išleisti. Norėdamas žinoti, ar yra galimybė tokią enciklopediją išleisti, prašė iki praeitų metų lapkričio 1 d. tokios enciklopedijos prenumeratorius atsiliepti. Kaip žinome, jis iš lietuviškos visuomenės norėjo tik pusę prenumeratos, kitą pusę jis manė pats susirasti iš pasaulio bibliotekų ir mokslininkų, išleidus pirmą tomą. Jau praėjo trys mėnesiai nuo lapkričio 1 d., o prenumeratorių atsirado tik pusė to pusės ir tai tik jo vieno pastangomis. Jo galimybės jau išseko. Taigi lituanistinės anglų kalba enciklopedijos išleidimas pakibo ore. Nejaugi ir liksime nesuinteresuoti, kad toks veiklas apie Lietuvą ir jos kultūrą bei siekius išvystyti pasaulį?

L. Tamošauskas

DĖL TOS IŠMINTIES...

Bronys Raila savo akimirkoje apie "per brangiai kainuojančią išmintį" (Dirvos vasario 16 Nr.), samprotauja, kad Clevelande praejęs dviejų dienų aukščiausių veiksmų kongresas per brangiai apsiėjęs mūsų liaudžiai. Jo rezultatas sekanti rezoliucija:

"Tautinė drausmė reikalauja, kad tol, kol Sovietų Rusija laikys Lietuvą okupuotą ir pavers-tą Sovietų Sąjungos dalimi, laisvieji lietuviai santykiuose su okupuotos Lietuvos gyventojais ribotųsi tik privačiojo asmeninės plotmės".

Sutinku, kad toji rezoliucija tikrai neverta tu 4.000 dolerių, kurie, anot B.R. apskaičiavimo, turėjo būti išleisti jai priimti, tačiau ne labai noriu sutikti su jo pasiūlymu, kad būtų verčiau tuos pinigus išleisti pravedant porai rašte daugiau prasytusių vaikų 100 psl. veikaliuką. Man rodos, kad ir tam tikslui neverta leisti laiko ar pinigų. Štai kodėl: Turėjome eilę žmonių, kurie sovietams okupavus Lietuvą sku-

lietuviškam žodžiui, lietuviškai minčiai, mūsų sąlygomis būtų visai nesunki. Gi organizacijos, kaip inžinierių, gydytojų, neolituanų, ateitininkų, šviesos-santaros, vyčių, skautų ir kitos, turėtų rinkti iš savo narių ir pažįstamų, nes jų tarpe yra daug narių, kuriems tokia enciklopedija reikalinga ir kurie pajėgūs ją užsiprenumeruoti.

Kanados Liet. Bendr. C. Valdyba paragino savo apylinkes rinkti tai enciklopedijai prenumeratą. Kadangi reikalas spaudojenės išpopuliarintas ir neišaiškintas, darbas sunkiai sekasi; yra dar daug tokių, kurie net nėra girdėję apie sumanymą tokią enciklopediją išleisti. Todėl spauda turėtų daugiau tos enciklopedijos išleidimo svarbą populiarinti. Idomu, ką tuo reikalu daro JAV Bendruomenė?

Jau pusę metų, kaip Liet. Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius išėjo į lietuvišką visuomenę su sumanymu leisti tą enciklopediją, prašydamas tautos ir paramos prenumerata ir norėdamas jau 1966 m. pradžioje pradėti ruošti I-ąją tomą, kad 1967 m. jau galėtų ją išleisti. Norėdamas žinoti, ar yra galimybė tokią enciklopediją išleisti, prašė iki praeitų metų lapkričio 1 d. tokios enciklopedijos prenumeratorius atsiliepti. Kaip žinome, jis iš lietuviškos visuomenės norėjo tik pusę prenumeratos, kitą pusę jis manė pats susirasti iš pasaulio bibliotekų ir mokslininkų, išleidus pirmą tomą. Jau praėjo trys mėnesiai nuo lapkričio 1 d., o prenumeratorių atsirado tik pusė to pusės ir tai tik jo vieno pastangomis. Jo galimybės jau išseko. Taigi lituanistinės anglų kalba enciklopedijos išleidimas pakibo ore. Nejaugi ir liksime nesuinteresuoti, kad toks veiklas apie Lietuvą ir jos kultūrą bei siekius išvystyti pasaulį?

binos pasveikinti Paleckį ir kitą taip įsisteigti okupantams. Jutartai buvo ir tokių, kurie dar neseniai žadėjo nepriklausomybę ginti iki paskutinio kraujo lašo. Bandoma aiškinti, kad taip jie pasielgė todėl, kad norėjo išgelbėti tai, ką dar galima buvo išgelbėti. Galimas daiktas, kad tokių atsitikimų buvo, tačiau daugumoje atvejų buvo siekiama tik sau asmeniškos naudos. Galima, žinoma, pasidžiaugti jų apsigalvumu, kuris kai kuriais atvejais leido jiems ilgėliau pasidžiaugti gyvenimu. Bet kaip tada su tais, kurie žuvo. Žuvo dėl to, kadėjo tam tikras pareigas Lietuvos Respublikoje ar tikėjo, kaip partizanai, jos atstatymu? Kas jie, kvailiai?

Man atrodo, kad toks drastiškas abiejų kategorijų žmonių likimo sugretinimas parodo, kad neįmanoma nustatyti aiškių taisyklių kaip, kas ir kada turi elgtis. Juk ir tokių paprastų bei suprantamų taisyklių, kaip 10 Dievo įsakymų vykdymas, sukelia nemažai problemų! Galima, žinoma, sutikti, kad žmogus "oficialiai" prašydamas sovietų leidimo išleisti jo paliktą žmogą, vaikus ar tėvus, veikia "privačiojo asmeniškojo plotmėje", bet ir tie, kurie susitinka be rimto reikalo su sovietiniais pareigūnais veikia irgi privačiojo asmeniškojo plotmėje, tačiau pirmaisiais nesipiktinama, o antrieji visai pagrįstai smerkiami. Žodžiu, čia susitinkame su tokia sfera, kuri turi būti palikta atskiroms žmogaus sprendimui, pagal jo asmeninius

Grupė svečių dalyvavusių Chicagos neolituanų suruoštame vasario 16 minėjime.

V.A. Račkausko nuotrauka

Esam laisvi -- netylėkim!

Romo Kezio kalbos, pasakytos vasario 20 d. per Korpi Neo-Lithuania Vasario 16 minėjimą Chicagoje, pagrindinės mintys.

"Esam laisvi -- netylėkim. Ne-nuleiskim vėlais tos savo išsaugotos laisvės. Ji ne vien mūsų: ją sudėta ir viltis Lietuvos. Naudokime savąją laisvę visiems: akis pasakyti, kad lietuvių tauta dar gyva, ir kad laisvė priklauso ir jai. Sakykime drąsiai, tvirtai ir vieningai". Šiais žodžiais KLNA kreipėsi į laisvojo pasaulio lietuvių, kviesdamas juos dalyvauti lapkričio 13 manifestacijoje. Tačiau šie žodžiai ne vien manifestacijai taikytini. Jie turi būti kiekvieno laisvojo lietuivio credo -- jo visos veiklos ir egzistencijos pagrindas. Nes kaip gi mes pateisinsime savo išeiviską buitį, jei, laisvę būdami, nekelisime balso už savo ar savo tėvų pavertojo krašto laisvę. Tylėjimas šiuo atveju arba atsisakymas savo darbu ar auka prisidėti prie Lietuvos laisvės kovos būtų tolygus krašto išdavimui.

Pasirinkimas tokiam darbui dirbti yra labai platus. Niekas negali išsisukti iš tautos laisvinimo darbu teisindamasis, kad jam nepatinka koks asmuo, organizacinė struktūra ar veikimo metodas. Reikia tik gero noro ir tautinės savigarbos, o kovos būdai ir priemonės pasisūlys patys. Šios iškilmingos šventės programa nori pažvelgti į organizuotą mūsų laisvės kovos pastangas, ypatingai į KLNA atsiekimus ir ką iš jo veiklos galime pasimokyti.

Kaip žinote, šio K-to veiklos kulminacinis taškas buvo lapkričio 13 manifestacija. Klausimas be abejo kyla -- kodėl analizuoti manifestaciją? Ji juk buvo, praėjo, ir mes vėl įsispraudę į savo seno darbo rutiną slenkame pirmyn. Jei taip tikrai yra, tai galia manifestacijai išleisti pinigų ir pastangų. Tačiau aš esu tikras, kad taip nėra. Manifestacija paliko gilesnį įspūdį nei iš paviršiaus atrodo. Ji užtelėjo per lietuvišką visuomenę tarsi gyno oro bangą pro atvirą langą saulėtą pavasario rytą. Daugelis apkerpėjusių staiga pasijuto lietuviams esą, daugelis apsnūdusių buvo supurtę, pabudę prasingam darbui dirbti, daug jaunų širdžių, tols-

interesus ir... garbės pajautimą.

Yra momentų, kada ir garbės atrodo didelė vertybė. N. Lietuvoje Sovietų pasiuntinybės siūsdavo įvairiems visuomenės veikėjams, "kultūrininkams" ir pareigūnams dovanas. Pora Krimo bonkų vyno, ikros dėžutė ir pan. Kiek žinau, tik vienas vienintelis žmogus tas dovanas gražino, nes skaitė, kad jam, kaip Lietuvos piliečiui ir pareigūnui, netiko imti dovanas iš svetimos valstybės. Tai Zigmas Starkus. Kiti ėmė ir net laikė, kad tuo prisideda prie Sovietijos-Lietuvos santykių pagerinimo. Kai kurie jų net nebėgo, nes manė būsią ir toliau Maskvos gerbiama. Tiesa, Starkaus likimas nuo jų nesiskyrė. Jų dauguma buvo, kaip jis, išvežti Sibiran ir ten mirė. Tačiau, kurių prisiminimas yra šviesos? Sliekių niekur netruksta. Tokiomis taisyklėmis jų nepaversi ereliais.

Vytautas Meškauskas

tančių nuo lietuviško kelio, grįžto atgal, daug svetimausių sužino lietuvių, kaip į vadus mūsų visų laisvės kovoje; mūsų laisvinimo veiksniui galėjo su pasididžiavimu pajusti, kiek gaivalinga, jautri, duosni ir vieninga yra lietu-

ROMAS KEZYS kalba Chicagos neolituanų suruoštame Vasario 16 minėjime.

V.A. Račkausko nuotrauka

vių visuomenė, kada į ją kreipiamasi šviežiu ir prasmingu laisvės žokiu. Taip. Manifestacija buvo daugiau nei eilinė politinė demonstracija. Todėl ir grįžtame prie jos, nes norime, kad šis sukratas kapitalas neišsivoktų pernelyg greitai, kad entuziazmo banga nenuslūgtų. Nenorime manifestacijos organizatorių garbinimo. Norime tik, kad manifestacijos nuotaikos virpėtų lietuviškose širdyse teikdamos stiprybės, pasitikėjimo, tautinio pasididžiavimo ir vilties. Tegaivina tos nuotaikos mūsų laisvės kovos vadus, tesidžiaugia jomis mūsų jaunimas, teseka lietuvių pramintais takais mūsų likimo draugai.

Organizuotos lietuvių visuomenės reakcija į manifestacijos rengimą buvo tiek gausi savo džiuginančiais pozityviais pasisakymais, kad ji prašoko ir didžiausių optimistų viltis. Pluoštai laiškų, atėję iš viso pasaulio kampų, rodė visuotinį ir neabejotiną lietuvių visuomenės pritarimą manifestacijai. Šimtai organizacijų, klubų, parapijų, draugijų, LB vienietų siuntė savo solidarumo pareiškimus ir sveikinimus. Ypatingai gausiai reagavo jaunimas. Daug iš jų yra ne lietuviai. Idomu būtų patirti, ar bet koks lietuviškas judėjimas išeivijoje iššaukė tiek daug simpatijos ir pritarimo lietuviškam reikalui, kaip tai yra atsiekus manifestacija.

Ne vien JAV lietuviai gyveno manifestacijos pakilia nuotaika. Panašiam ūpe, nors ir mažesneje skalėje, ją pergryveno ir kitų kontinentų lietuviai.

Jei manifestacija pasižymėjo gausiu jaunimo dalyvavimu, tai gautų laiškų atžvilgiu mažaraščių senukų -- pensininkų pasisakymai sudaro proporcingai didelę dalį.

Džiugina širdį tokie laiškai, tačiau dar maloniau kai skaitai laiškų inteligentų, lietuviškos

kilmės amerikiečių, kurie nemoka lietuvių kalbos, kurių tačiau lietuviška sąmonė šviečia kaip taurus pavyzdys.

Visus tuos pluoštus laiškų (kalbėtojas bodingesnius laiškus citavo) kuriuos pusmečio laikotarpyje esame gavę, mano nuomone, apvainikuoja trumpas laiškelis, kurį mums siunčia trys sesutės studentės iš Detroito:

"Nors jau daug laiko praėjo nuo žygio, bet negalime užmiršti tos įspūdingos dienos, kai su kitais broliais ir sesėmis lietuvišiais dalyvavome demonstracijoje Madison Square Garden. Žygiavome New Yorko gatvėmis ir šaukėme laisvės tėvynei. Tą dieną jautėmės kaip tikri Lietuvos vaikai, didžiavomės savo tauta ir liudėjome jos nelaisvę". Pasirašo Viktorija, Antanina ir Aldona Čiunkaitės.

Besikaitant tokius ir panašius laiškus, žmogus susimastai. Ir toms mintims išreikšti Vasario 16 šventė yra tinkamiausia proga. Manifestacijos pasisekimas atgaivino lietuvių visuomenę, suvirtė ją, kartais jau besnūstančią lietuvišką reikalų sargyboje. Manifestacija patvirtino mūsų tautinio sąmoningumo aukštą lygį, sustiprino pasitikėjimą mūsų pačių jėgomis ir suteikė stiprybės ateityje dirbti Lietuvos nepriklausomybės atstatymui su didesne viltimi ir entuziazmu. Manifestacija pademonstravo, kad lietuvių išeivija yra ištroškusi didesnių ir drąsesnių užsimojimų ir konkrečių darbų Lietuvos laisvinimo veikloje. Ji parodė ir reikalą įtraukti jaunų, bet jau subrendusių jėgų į mūsų laisvinimo organizacijų viršūnes. 25 metų praktika parodė, kad vien diplomatinė notų nepakanka vesti efektingai laisvės kovai. Manifestacija pademonstravo, kad mūsų laisvės kovoje partizaniniai mūšiai gali būti net efektingesni negu nuoseklus, ramus, o kartais ir monotoniškas mūsų laisvinimo organizacijų darbas.

Tokio masto ir pobūdžio manifestacija yra pirmoji ir todėl istorinė lietuviško politinio gyvenimo apraiška išeivijoje. Niekada dar nebuvo pareikšta tokios masinės ir organiškai vieningos nuomonės mūsų laisvės kovoje per 25 metus. Niekada per šiuos metus taip nebuvo išjudinta mūsų jaunoji karta drauge su mūsų senąja išeivija Lietuvos laisvės reikalui vieningai pasidarbuoti.

Žiūrint ateitin galima kai ką ir pasimokyti, pasiremiant manifestacijos organizavime įgyta patirtimi. Štai keletas pasiūlymų:

1. Mūsų politiniai veiksniai turi rasti būdų ir priemonių patikėti jaunesniems vadovams atsakomąsias pareigas Lietuvos laisvės kovoje. Manifestacija parodė, kad yra jaunų žmonių, kurie kupini tautinio idealizmo, politiškai ir visuomeniškai subrendę vadovauti didesniems žygiams. Tokių žmonių izoliacija gali kelti katastrofiškai atsiliepti į mūsų laisvės kovą labai netolimoje ateityje. Koks teigiamas įspūdis sudaromas plačiai Amerikos visuomenei, kada prieš televizijos kameras atsistoja 25 metų JAV gimęs vyras ir prisistato kaip vienas iš Lietuvos laisvės kovos vadų. Ir koks smūgis Lietuvos okupantui! Aktyvus jaunimo dalyvavimas į laisvės kovą išmušų iš okupanto jo stipriausią argumentą prieš lietuvių išeivijos laisvinimo veiklą -- buk tai toje veikloje dalyvauja tik seniai, buvę

AUGA PASIRYŽIMAS...

(Atkelta iš 1 psl.)

seneliui brangi Lietuva, Tu vyresniajam šalis gimtoji. Tu jaunimui Lietuva brangi tėvynė. Tau skiriame visus šiuos Jaunimo Metus.

Nesirinkume mes čia Vasario šešioliktąją, jeigu šventos gyvybės aukos Lietuvos laisvę nebūtų gynę ir visi už lietuvių kentėjimą ir mirę. Todėl atmindami šią brangiąją auką, susikaupe pagerbime kentėjusius ir žuvusius už Lietuvą. Korpi Neo-Lithuania vardu sveikinu visus atsilankiusius į mūsų Vasario šešioliktosios minėjimą. Linkėdamas visiems giliai susikaupti į šį poeto Maironio tikėjimą: "O vienok Lietuvai, juk atbus gi kada, ne veltui ji tiek iškentėjo!"

Pagrindinį šio minėjimo kalbėtoją, jaunųjų atstovą, iš New Yorko Romą Kezį pristatė ką tik pakeltas į senjorus kol. Mykolas Drunga. Po R. Kezio kalbos buvo trumpa, bet įspūdinga meninė dalis kuria, atliko korporacijos nariai. Meninę programą pravedė kol. L. Virpšaitė.

Kol. Šukelytė paskaitė iš savo kūrybos, skirtos Tėvynei Lietuvai. Kol. M. Drunga paskambino pianinu. Sekstetas atliko trumpą montažą. Kol. R. Stakauskas paskaitė savo kūrybos apie Lietuvą.

Baigus meninę programą prasiėjo kavutė, kuri užsitęsė porą valandų. Taip Chicago Korpi Neo-Lithuania gražiai paminėjo vasario 16-tąją. Minėjime dalyvavo virš dviejų šimtų dalyvių.

J. Jurevičius

valdininkai ir jie siekia laisvės vien tik tam, kad atgauti savo turėtus dvarus ir aukštus postus...

2. Dešimtuko akademikų skautų sukeltas triukšmas JT Saugumo Tarybos posėdyje turėtų priminti mūsų jaunimui, kaip be ypatingų pastangų ir pasirošimo galima daug pasitarnauti lietuviškam reikalui. Jaunimo Kongresas Chicagoje, Religinis kongresas Washingtono ir Jaunimo Metų proga sudaro puikią atmosferą tokio pobūdžio jaunatviškiems žygiams. Pagalvokite, kaipieji klausytojai. Planuokite, kaip tinkamoje šviesoje perduoti mūsų kovos siekius Laisvajam Pasauliui.

Lietuvos laisvės klausimo nepastumėsimė pirmyn, jei apsiribosime vien pasišvaistydami tarpusavyje patriotinėmis frazėmis susirinkę parapijų ar klubų salėse.

3. Iš gautų laiškų ir ryšių per paskutinius 6 mėnesius jaučiame, kad yra degantis reikalas prašyti daugiau informacijos apie Lietuvą, jos dabartinę padėtį ir įvairius jos gyvenimo aspektus anglų, prancūzų, ispanų ir vokiečių kalbomis. Tokių nedidelės apimties knygelių reikėtų išleisti bent dešetką. Jomis turėtų būti aprašyti visos PLB apylinkės, organizacijos ir pavieniai asmenys, kurie tik galėtų jas naudingai panaudoti. Tokios knygelės būtų tinkamas atsakymas bolševikams, kurie šiuo metu sustiprino savo spaudimą skleidžiant laisvajame pasaulyje melą apie Lietuvos padėtį.

4. Gyvenimo praktika parodė, kad šalia pastovių mūsų laisvinimo veiksmų lygiai svarbus ir remtinis yra taip vadinami "partizaniniai sąjūdžiai", kurie užsimoja ir atlieka vieną specifinį uždavinį Lietuvos laisvės kovoje. Tokie sąjūdžiai jungtinėmis jėgomis stipriau smūktų į pasaulio sąžinę primindami jam, kad esame gyvi ir kovingi ir kad nežadame iš tos kovos lauko trauktis. Klįsta tie, kurie mano, kad tokie sąjūdžiai kenkia mūsų laisvės kovai. Priešingai. Jie padeda, sustiprina ir dramatiškumą mūsų laisvinimo pastangas. Dėl to jie yra remtini ir dėl to nereikėtų ir ateityje tokių žygių atsisakyti.

5. Būtinai reikals išvystyti spaudimą į JT, kad jos atkreiptų dėmesį į Sovietinį kolonializmą. Šis mūsų kovos baras iki praeitų metų buvo apleistas. Žygininkai į JT šioje srityje parodė gražią iniciatyvą ir, atrodo, kad pradėtas spaudimas bus vystomas ir toliau. Kiek ši sritis reikalinga dėmesio, parodo ir šis faktas. Sąryšyje su manifestacija Indianapolis Star dienraštis savo lapkr. 11 d. laidojo įdėją ilgą užsienio

(Nukelta į 4 psl.)

ESAM LAISVI -- NETYLĖKIM!

(Atkelta iš 3 psl.)

skyrė redaktoriaus Michael Padev straipsnį, kurio jau vien pavadinimas kelia siaubą. Jis skamba taip: "JT apkurtę Baltijos Tautų prašymui". Jis analizuoja mūsų atsišaukimą JT, pareiškia įdomių minčių, ir vienoj vietoj sako: "JAV pareigūnai įrodinėja, kad JT iniciatyva (išskėlus Baltijos tautų laisvės klausimą) vargiai ar gautų teigiamą pasiskaidymą iš daugiau kaip šešių valstybių". Šis tvirtinimas yra labai skaudus, bet jis, tikriausiai, yra arti tiesos. Toji padėtis pareigoja išvystyti ypatingą spaudimą JT, jei norime, kad mūsų šūkis, "Gelbėkite Lietuvą" neliktų šioje institucijoje tik tyruose šaukiančio balsas.

Laisvojo pasaulio lietuviams būtina turėti įstaigą, kurią būtų galima pavadinti lietuvių informacijos centru. Svarbu, kad tokia įstaiga būtų išlaikoma vien lietuvių pinigais ir tarnautų lietuvių interesams. Joje pilną laiką turėtų dirbti bent du jauni, pajėgūs, laisvai vartoją anglų kalbą vyrai. Jų pagrindinės funkcijos būtų nuolatinis spaudimas į didžiąją spaudą, televiziją, žurnalus, stengiantis pateikti visuomenei informaciją apie Lietuvos kolonialinę būklę. Jie turėtų išvystyti asmeniškus kontaktus su korespondentais, TV reporteriais ir pan. Žodžiu, jų pareiga būtų palaikyti gyvą Lietuvos vardą ne tik valstybių archyvuose, bet taip pat ir plačioje žmonių masėje. Iki šiol, jei tokių informacijos centrų turėjome, jie neatliko to darbo taip, kaip jis turėtų būti atliktas.

Informacija amerikiečiams apie išeivijos lietuvišką gyvenimą yra labai svarbi mūsų laisvės kovos arena. Plačioji JAV visuomenė nežino, kad mes turime savas organizacijas, mokyklas, parapijas, kad mes organizuojame įspūdingas dainų ir tautinių šokių šventes ir pan. Daug jaunųjų iš viso nežino, ką rei-

kia Lithuania. Dažnas mano, kad tai yra kokia nors liuteronų religinė sekta -- Lutherians. Vienas kongresmanas, atsiliepdamas į mūsų laišką, atraišė: "I understand your Balkan Problems." Taigi jei net JAV kongresmanas maišo Baltijos ir Balkanų valstybes, tai ką kalbėti apie eilinį pilietį. Po žygio mus pakvietė Chicagos Tribune korespondentas New Yorke Joseph Zullo pasikalbėti apie lietuvišką gyvenimą. Jis su įdomumu išklaušė mūsų pasakojimo ir papasakojimo, kad mes jam siuntinėjome bent vieną mūsų laikraštį, kad jis galėtų sekti lietuvišką gyvenimą, ir karts-nuo-karto tas žinias perduoti savo skaitytojams. Ir koks buvo jo nustebinimas, kai mes prisipažinom, kad neturime anglų kalba laikraščio. Jis negalėjo atsistebėti, kad milijonas organizuotų lietuviškos kilmės amerikiečių neturi nei vieno laikraščio anglų kalba. "Kaip jūs vyrai galite tikėti?" -- kalbėjo jis -- "kad JAV visuomenė išgirstų jūsų šauksmą ir užstotų jus. Jūs kaltė, kad negaunate dėmesio, nes žmonės apie jus nežino. Tik tada, kai JAV visuomenė bus informuota ir įtikinta Jūsų siekių teisingumu, tada ir politikieriai ims konkretų žygių jūsų laisvės reikalui pasidaruoti." Neabejoju, kad tas korespondentas teisybę kalbėjo. Šie pavyzdžiai kalba garsiau negu žodžiai, kaip svarbu turėti vieną anglų kalba laikraštį, kuris perduotų JAV visuomenei lietuvių gyvenimo vaizdą, o taip pat ir teisėtus mūsų tautos siekius. Šiuo reikalu jau yra daromi atitinkami žygiai. Ir jei reikalingas tinkamas išsprendimas, tikimasi lietuvių visuomenės paramos šiam svarbiam darbui. (Ar ta proga nebuvo užsiminta apie Lituanus, News Digest International, ACEN News ir kt. žurnalus, leidžiamus anglų kalba? Red.)

Sakysite, informacijos centras ir kiti projektai daug kainuos,

Tiesa. Bet yra žmonių, ir daug žmonių, kurių nebaugina didelės išlaidos, jei užsimojimas yra vertingas. Manifestacija aiškiai įrodė, kad geram dalykui žmonės pinigų negaili.

7. Manifestaciją organizuojant pasiliko neišsprendomas išpūdis kokią didelį įnašą į Lietuvos laisvės kovą gali padaryti jauni, JAV gimę lietuviai. Šio ryšio tarp žiagimių ir iš Lietuvos atvykusių turime neapleisti, bet dar tampa ir jį megti. Teišnyksta iš mūsų tarpo tokie išsireiškimai, kaip "mes dypukai, jie amerikoniai". Telieta tik vienas "mes, lietuviai".

Šių idėjų įgyvendinimas yra esminiai svarbus, jei norime, kad mūsų kova atneštų rezultatų. Negalvokime, kad diskusijos čia iškeltais klausimais yra tik mūsų veiksmų reiklas. Ne, jie turi būti aktualūs kiekvienam gyvam lietuviui. Jie yra keltini spaudoje, taisyti, tobulinti. Jiems turime ieškoti pritarimo pas draugus, pažįstamus ir organizacijose ir juos įgyvendinti. Vertinkime šiuos siūlymus kaip pozityvią mūsų laisvinimo veiksmų kritiką. Visų mūsų pareiga remti mūsų laisvinimo veiksmus. Tačiau nemenkėsim mūsų pareigą ir teisę kritiškai vertinti jų veiksmingumą ir atliktą darbą. Juk veiksniai nėra mums iš dangaus duoti. Jie yra lietuvių visuomenės kūrinys. Ir todėl, jei yra reiklas, turime keisti asmenis, keisti taktiką, perorganizuoti institucijas, jei tik tokia pakaita žada geresnių rezultatų Lietuvos laisvės kovoje. Užsienėjas metoduose ir organizacinėje struktūroje nieko gero Lietuvos laisvės kovai nežada. Jūs, jaunieji neolituanai, taip kaip ir visas kitas patriotiškas jaunimas, kelkite savo balsą, reikiškite savo nuomones. Jūs galite ir turite šioje plotmėje pasidaruoti ir tuo įtikinti savo šiklį Pro Patria. Šie metai -- jaunimo metai. Teišgirsta šiais metais jaunimo balsą visi -- draugai ir prieštai. Teišnu visi, kad mūsų jaunimas yra gyvas, budrus ir veiksmingas. Nesidilome kelti revoliucijos ir verstis senus stulpus. Bet siūlome sudaryti galimybes ir tinkamas sąlygas tiems, kurie nori dirbti konkrečių ir pozityvių darbą, siekiant mūsų aukščiausio tikslo -- atstatymo laisvos ir nepriklausomos Lietuvos.

KOVO MĖNUO -- DARBOMETĖ

KETURIASDEŠIMT AŠTUNTOSIOS -- Jaunimo Mėnuo -- Lietuvos Nepriklausomybės Dienos iškilmėse prasidėjo Jaunimo Petičijos Jungtinės Tautos parašų rinkimas. Jaunimo Petičija yra šįmet rengiamojo Jaunimo Kongreso darbu dalis ir proga visiems apčiuopiamai dalyvauti tame įvykyje.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas -- Chicagoj, birželio 30 -- liepos 3 -- numato priimti deklaraciją -- prašymą Jungtinėms Tautoms dėl grąžinimo Lietuvai laisvės ir valstybinės nepriklausomybės. Tas kreipimasis neturėtų būti ar atrodyti esąs tik kongrese dalyvaujančiųjų pareiškimas. Turi būti apčiuopiamai regima, kad tai yra Lietuvos nepriklausomybės reikalaujančiųjų daugybės balsas. Todėl Jaunimo Kongreso pareiškimas turėtų būti akivaizdžiai paremtas ir visų, kurie birželio 30 negalės būti drauge su tą pareiškimą skelbiančiu jaunimu, bet bus su juo savo mintimis ir valia, Jaunimo Kon-

Vasario 16 d. proga prie Los Angeles miesto rotušės buvo iškelta Lietuvos vėliava, dalyvaujant Lietuvos gen. konsuliui dr. J. Bielskiui ir jaimesiems lietuviukams. Nuotraukoje kairėje stovi skaučių vadovės Pažintienė ir Mažeikaitė. Gilumoje stovi gen. kons. dr. J. Bielskis ir ponis bei burmistro atstovas protokolo šefas Edward Martinez.

DR. BR. NEMICKAS KALIFORNIJOJE

Ir šįmet Los Angeles ALT skyrius, norėdamas suteikti Vasario 16-tosios paminėjimui daugiau šventiškos nuotaikos ir surinkti daugiau lietuviškos publikos į minėjimo iškilmės, ryžosi pakviesti pagrindiniu kalbėtoju iš New Yorko VLIKo vice-

greso Komitetas siūlo lietuviams Amerikoje ir visuose kituose kraštuose nedelsiant pasirūpinti surinkti bent šimtą tūkstančių parašų, liudijančių prisidėjimą prie to pareiškimo -- petičijos.

Parašų lapai -- po 20 vietų parašams kiekviename -- jau parengti ir išsiuntinėti. Jų tekstas parašytas anglų kalba -- Jungtinėse Tautose daugiausiai vartojama kalba. Kituose kraštuose vietinės lietuvių organizacijos, jeigu joms atrodytų, kad reikia, prašomos tuos tekstus išversti į atitinkamo krašto kalbą. Parašus prie petičijos tinka priimti ne tik iš jaunimo, bet ir iš visų lietuvių, arba ir nelietuvių, pritariančių Lietuvos nepriklausomybės siekimui. Nelietuvių prisidėjimas ne silpnina, o stiprina lietuvių balsą ir juo skelbiama reikalavimą.

Anot Jaunimo Kongreso Komiteto, -- parašus Jaunimo Petičijai rinkti tinka visur ir visada: iškilmėse, susirinkimuose, pobūviuose, prie bažnyčių prieš pamaldas ar po pamaldų, mokyklose, krautuose, arba ir apsilankant tuo reikalu į namus. Kovo mėnuo -- pati parašų rinkimo darbimetė. Visos lietuvių organizacijos kviečiamos tą uždavinį įtraukti į savo visuomeninės-tautinės veiklos to laiko programą.

Kas nesuskubtų atlikti viską, kas tuo reikalu galima, kovo mėnesį, galės tai dar tęsti ir balandžio mėnesį, net iki gegužės 15 dienos. Bet iki birželio 1 dienos visi lapai jau turi būti atsiųsti Jaunimo Kongreso Komitetui šiuo adresu: Mr. V. Kamantas, 477 Cole Plaza, Willowick, Ohio -- 44094, USA.

Vliko valdyba iš savo pusės kviečia ir ragina visus lietuvius prie šio darbo kuo uoliausiai prisidėti. (ELTA)

pirminką dr. B. Nemicką. Tai ženklas, šventei suteiktas ne tik orumo, bet ir parodas minėjimo svarbą.

Kelionė apie 5000 mylių šiandien lietuviškame veikime jau nėra didelė kliūtis. Tokios kelionės jau yra pasidariusios paprastu reiškiniu, ir atliekamos žymiai mažesnėmis progomis, nei Vasario 16-tosios minėjimas. Pav.: prieš porą savaitių Antrojo Kaimo (Chicagos humoro ir satyros teatro) aktorių lankymasis Los Angeles, rengėjams jokių piniginių sunkumų nesudarė, o iš parengimų liko dar kiek ir pelno. Tačiau, tokie įvykiai yra ne kasdieniniai ir tokiais atsitikimais yra kviečiami neeiliniai žmonės. Tat ir dr. B. Nemicko atvykimui buvo teikiama daug reikšmės.

Dr. Nemickas šventės išvakarėse buvo sutiktas ALT atstovo Los Angeles International Airporte ir tiesiai atvykęs į dr. Mykolo ir Alenos Devenij, ant pat Pacifiko kranto namus, Santa Monikoje. Čia jo laukė patys šeimininkai Deveniai su jų kviettais svečiais. Svečių tarpe daugiausiai matėsi Los Angeles vi-

suomenės veikėjų veidai su Lietuvos gen. konsulu Los Angeles dr. J. Bielskiu.

Sekančios dienos rytą dr. Nemickas dalyvavo šv. Kazimiero bažnyčioje iškilmingose pamaldose ir Vasario 16-tosios minėjime, kur jis ir pasakė pagrindinę kalbą.

Po iškilmų ir pietų su Los Angeles ALT atstovais ir jų svečiais, dr. B. Nemickas surado valandėlę laiko susitikti su Los Angeles tautininkais, kurie gana skaitlingai susirinkę Lietuvių Tautiniuose Namuose laukė jo atvykstant. Susirinkusiųjų tarpe buvo ir ALT S-gos narys, Dirvos skaitytojams gerai pažįstamas žurnalistas, Bronys Raila. Prie pirminkės V. Mažeikienės rūpesčiu paruoštos kavos vyko gyvi, draugiški pasikalbėjimai. Jei ne Alfa Latvėnas, kuris buvo įsipareigojęs svečių palydėti į aerodromą, vargu kas iš šeimininkų, ar ir pats gerbiamas svečias, būtų suvokę, kad poros valandų laikas taip greit prabėgo.

Labai gaila, kad dr. B. Nemickas dėl tarnybinių pareigų negalėjo ilgiau pasilikti Los Angeles, kur saulutė ne tik šviečia, bet ir šildo lygiaip taip, kaip vasaros metais matėsi Los Angeles vi-

(vc)

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinų mašinos puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinos puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1966 metų kovo 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1966 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antrąjį leidimą arba jos siužetu rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitais metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

PLANINGAS TAUPYMAS moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

4½%

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 5, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Leroux Strawberry or Cherry liqueur 5th — 3.69
2. Asbach Uralt-Import, Germ. brandy 5th — 5.49
3. Import. 5 Str. French Cognac 5th — 5.75
4. Napoleon Brandy 5th — 3.35

5. Coeur de France Cordials 5th — 2.98
6. Liebfraumilk Import. German Wine 5th — 0.98
7. Bordeaux Import. French Wine 5th — 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštu.

CLEVELANDO SKAUTŲ VEIKLA

Pilėnų tunto tūntininkas V. A. Staškevičius, parėmęs tuntą 1965 lapkričio mėn., 21 dieną, perorganizavo tuntą ir sudarė naują tunto vadiją: tūntininko pavaduotojas ps. K. Gaižutis, adjuntas v. sl. M. Leknickas, dvasios vadas kun. K. Žemaitis, išdo sekretorius v. s. G. Jušėnas, lavinimo dalies vad. v. s. P. Karalius, spaudos ir informacijos -- s. V. Bacevičius, sporto vad. v. sl. L. Melsbakas, D. L. K. Vytauto d-vės draug, sl. J. Pažemis, L. K. Mindaugo d-vės draug, sl. A. Šenbergas, D. L. K. Kęstučio d-vės draug, v. sl. V. Gatautis (laikini einaš pareigas), vėliavininkas K. Giedraitis ir atstovas prie BSA s. V. Jokubaitis.

Tuntas perorganizuotas sukoncentruojant didesnę dalį draugovės ir palaipsniui pereinant į skilčių sistemą. Pastebėta buvusių draugininkų vadovo atsakomybės stoka ir naujas tūntininkas pakvietė prityrusius, energingus ir atsakingus draugininkus: sl. Joną Pažemį - D.L.K.Vytauto d-vei ir sl. Andrių Šenbergą -- vadovauti L.K. Mindaugo d-vei. Naujų draugininkų tikslas, atgaivinti taip

HELP WANTED MALE

REIKALINGI PAGELBININKAI

didelėje reklaminių spausdinių įmonėje (Silk Screen printing).

SALES PROMOTIONS PRODUCTS INC.
6555 Carnegie Ave.
(Klėmė)

DRIVER SALESMEN

To handle established catering routes. Good earnings, steady employment. Must be high school graduate. Good at figures. Age 21-40. Apply 9-3 p.m.

Fairmont Foods Co.

2310 W. 17th Street

An Equal Opportunity Employer (24-25)

DIEMAKERS TOOLMAKERS MACHINE BUILDERS MACHINISTS

Due to long range tooling and machine building programs, we have positions open for the above.

Excellent working conditions, good rates, overtime and fringe benefits.

Shepherd Special Machine & Die Co.

15215 Chatfield Ave.
W. 150 — Lorain Ave. Area

(24-25)

ELECTRICIAN

Panel and machine tool wiring position, good company benefits, apply in person.

AMERICAN MONORAIL CO.

1111 East 200
Phone: 486-5000

(LOCATED BETWEEN EUCLID & ST. CLAIR AVE.)

SPECIAL VIA C.T.S. BUS FROM WINDERMERE BUS STATION

An Equal Opportunity Employer (24-26)

Dr. Irvine Page ir Vernon Stouffer, stovi -- Frank Joseph ir Francis A. Coy pranešė paskyrę premiją, kuri savo dydžiu (50,000 dol.) ir tikslais pralenkia bet kokią premiją: jie skiria ją suradimui priemonių išsigydyti nuo arterijų sukaikėjimo ir aukšto kraujo spaudimo. Tai dažniausiai pasitaikančios ir pavojingiausios ligos šio meto žmogaus gyvenime.

Premija skiriama Vernon Stouffer Foundation vardu. O ji savo apimtimi peršoko ir Nobelio premiją.

Mums malonu, kad tos premijos ir fundacijos rėmėjų tarpe yra ir May Co. prezidentas Francis A. Coy, savo bendrovės skelbimais remiantis Dirvą.

trūkstantį skautišką dvasią, skautišką nagingumą ir skautamokslinio žinojimą mūsų skautuose. Darbas yra nelengvas, tačiau žinant naujų draugininkų sugebėjimus ir entuziazmą, Pilėnų tunto skautai su laiku bus tinkami vadovai savo jaunesniesiems broliams.

Žiemos stovykloje, kuri vyko gruodžio mėn., 11-19 dienomis Chagrin BSA stovyklavietėje, dalyvavo 18 skautų. Stovyklai vadovavo sl. J. Pažemis. Atlikta įvairūs skautiški užsiėmimai ir taip pat 8 mylių žygis. Sausio mėn., 8 Čiurlionio namuose įvyko tunto sueiga, kur draugininkai supažindino savo skautukus su numatyta metų programa. Sueigos pabaigoje uždegtas laužas (improvizuota), kur kelios skiltys paskubomis paruošė ir atliko programą, sudainuota skautiškos dainos.

MEZGĖJOS

Prityrę siūti rankomis moterų mezginius. Tarnyba ištiesiems metams. Puikios darbo sąlygos. Specialus autobusas iš Windermere — Euclid Rapid stoties.

Christiana Mills, Inc.

4545 Beidler Road
Willoughby, Ohio
Tel. 946-4000

(25-26)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND

HOME and REMODELING LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

-- skauto įžodį, sl. Algis Karsokas paskaitė trumpą rašinėlį "Vasario 16 reikšmė man" ir L. Puškorius su A. Urbaičiu padeklamavo eilėraštį "Lietuviais esame mes gimę". Sesėms ir broliams sustojus į bendrą ratą, sueiga baigta daina Lietuva Brangi.

Jaun, skautų - vilkinų draugovė po truputį pradeda grįžti į normalias darbo vėžes. Veikia trys būreliai, prie kurių priskirti trys skautai: Kastytis Giedraitis, Gediminas Puškorius ir Romanas Vasiliauskas -- būrelių vadovai. Būrelių globėjos A. Giedraitienė, M. Puškorienė ir O. Vasiliauskienė prižiūri, kad būrelių sueigos vyktų reguliariai ir sklandžiai.

Pilėnų tunto vadijos posėdyje, įvykusiame vasario mėn. 17 d., tūntininkui pasiūlius, nutarta apdrausti visus aktyvius tunto narius susižeidimo atveju sueigu, iškylų ir vasaros stovyklų metu. Draudimo kaina \$1,00 metams asmeniui. Skautų tėvai prašomi susisiekti su draugovių draugininkais dėl smulkesnių informacijų apie draudimą. Taip pat tūntininkui pasiūlius, nutarta registruoti L.S.S. ir B.S.A. tiktai aktyvius tunto vadovus bei narius.

Šiuo metu visos trys draugovės sparčiai ruošiasi Kaziuko mugėi, kurią rengia Neringos ir Pilėnų tuntai.

Tėvai, kurie norėtų įrašyti savo berniukus į skautų organizaciją prašomi kreiptis pas draugovių draugininkus ir jaun, skautų būrelių globėjas.

(tk)

• Jau yra gauta V. Daugirdaitės-Sruogienės Lietuvos Istorija, šeštoji laida. Terros išleista. Kietais viršeliais. Kaina 6 dol. Galite išsigyti Dirvoje.

• Sąžiningiausią patarnavimą visais draudimo reikalais, gausite paskambinę patyrusiam draudimo atstovui V. Giedraičiui tel. 944-6835.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Didelis pareikalavimas a vienos ir dviejų šeimų namų sv. Jurgio ir sv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:

Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 ir 2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629.
Telef. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.
Telef. 225-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagaiduojamų prekių labai prienamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITE į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Marija ir Stasys Kontrimai

MINIATIURINĖ LIETUVOS SODYBA

Marija ir Stasys Kontrimai padovanojo Pasaulio Lietuvių Archyvo muziejiniui skyriui miniatiurinę Lietuvos kaimo sodybą, susidedančią iš gyvenamo namo, klėties - svirno, tvartų su gyvuliais, kluono - klojimo su kulama mašina, jaujos su linamine mašina ir vėjinio malūno. Be to, įvairių padargų: pora žagrių-arklių, plūgas, akėčios, volas ir pora vežimų. Visi minėti padargai su įkinkytais arkliais.

Visus dalykus padarė Kontrimas savo paties rankomis, kai išėjo į pensiją. Dirbo apie dvejus metus.

Kontrimas kilęs iš Troškūnų parapijos caro laikais Ukmergės apskr. Į Ameriką atvyko 1912 m., bėgdamas nuo rusų karinės prievolės. Jis buvo oblių dirbėjas, barzdaskutys ir muzikantas. Kad įrodytų muzikanto sugebėjimus, puikiai dar pagroja pabėgimo metu Vokietijoje pirktą armatiniką, nors jos savininkas turi 75 metus. Kai vienu tarpu jo sveikata buvo pakrypusi, gydytojo įsakymu persikėlė į farmą gyventi. Tad gi ir šiame krašte jam teko pusketvirtų metų tikinėjauti.

Dabar abu su žmona gyvena Cicero, Ill., nuosavuose namuose. Pas jį atsilankiusiems PLA atstovams pareiškė, kad ir Amerikoje gyvenamas nepraradęs nei tikėjimo, nei tautos ir negirtuokliavės.

Nors jo žmona šia gimusi, bet abu dideli patriotai. Daugelis sveitintųjų norėję nupirkti minėtą miniatiurinę Lietuvos sodybą, bet jis pasirinko lietuvių įstaigą ir jai padovanojo. Kad suaugusieji belankydami šią įstaigą prisimintų, o šia gimusieji -- kad sužinotų kaip atrodė Lietuvos kaimo sodyba.

Kontrimas tvirtina, kad toji miniatiurinė Lietuvos kaimo sodyba esanti jo gimtinės kopija, įduodamas gyvenamąjį namą pareiškė: "Štai namas, kuriame gi-

miau, užaugau ir gyvenau iki pabėgimo į Ameriką". Jo meilė savam kraštui tikrai nagingai išreikšta šiame kūrinyje.

V.L.

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

DETROIT

JUBILIEJINIS BANKETAS

Š. m. kovo mėn. 13 d., 2 val. p. p. Lietuvių Namuose, 3009 Tilton St. SLA 362 kuopa rengia įspūdingą ir puikų SLA 80 metų gyvavimo sukakties paminėjimą-banketą su programa, skaniais užkandžiais ir vaisėmis.

Banketo metu pagrindinę kalbą pasakys clevelandietis agr. J. Daugėla. Programą išpildys taip pat clevelandietė Lietuvos operos solistė J. Krištolaitytė - Daugėlienė, akomponuojant G. Karsokienei. Be to dalyvaus ir detroitiečiai aktorai V. Žebertavičius ir A. Pešys.

Į minėjimą kviečiami visi Detroito ir jo apylinkėse gyvenantieji lietuviai ir visų organizacijų atstovai.

Taip pat laukiami svečiai ir iš artimiausių SLA kuopų: Clevelando, Grand Rapids, Chicagos, Pittsburgho, Toronto ir kitų. Atvykusieji bus maloniai sutikti ir pavaišinti.

Įėjimo auka \$5.00. Jaunimui pusė kainos.

Apie dalyvavimą prašoma pranešti ne vėliau š. m. kovo mėn. 10 d. K. Navasčiui tel. 864-2577, M. Balčiūnui WE 4-5081 arba A. Sukauskui TA 6-5678.

A. Grinius (Sk.)

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE FIRST CLASS WELDERS (ARC)

Steady work for qualified men. APPLY IN PERSON.
REMKE INC.
28100 GROESBECK HWY.
ROSEVILLE, MICH.

(19-25)

WANTED JOURNEYMEN or 1st CLASS SKILLED MEN ALL AROUND MACHINISTS DIE MAKERS JIG & FIXTURE MEN TOOL GRINDERS TOOL MAKERS

Must be able to set up. Work from Blue Prints & Close Tolerance work. Day shift. Steady employment for qualified men. Fringe benefits.

APPLY CALL OR WRITE
LLOYD TOOL CO.
G 4341 S. SAGINAW
FLINT, MICH.

(25-30)

1st CLASS SKILLED DRILL PRESS OPERATORS HAND SCREW OPERATORS ENGINE LATHE OPERATOR Experienced preferred. Days or afternoons. Steady work for qualified men.

WELDALOY PRODUCTS.
11551 STEPHENS, WARREN, MICH.

(22-28)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

IEŠKOM SENIAUSIŲ DIRVOS PRENUMERATORIŲ

Per penkiasdešimt metų, kuriuos be pertraukos išėjo Dirva, daug kas joje pakito. Ketęsi redaktoriai, nuolatimai bendradarbiai, prenumeratoriai, pagaliau ir pati laikraščio išvaizda bei turinys. Visa tai bus apžvelgta Dirvos sukaktuvinėje laidoje, kuri planuojama išleisti ryšium su baigiamuoju sukakties minėjimu š. m. gegužės 7 d. Clevelande, Carter viešbutyje. Redakcija jau organizuoja medžiagą šiai sukaktuvinei Dirvos laidai.

Viskam palaipsniui keičiantis, malonu pastebėti, kad kai kurių prenumeratorių ištikimybė Dirvai išsilaikė per visą Dirvos amžių, ištisus 50 metų. Sukakties proga norime tokius

prenumeratorius suregistruoti ir viešai pagerbti. Redakcija ano meto prenumeratorių neturi, todėl prašo tuos ištikimuosius prenumeratorius, kurie skaitė Dirvą nuo pat jos pradžios, pranešti redakcijai savo vardą-pavardę, adresą ir pridėti savo fotografiją. Šias žinias prašoma siųsti Dirvai, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Prašome tuo pačiu adresu atsilipti ir visus kitus prenumeratorius, kurie be pertraukos laikraštį prenumeravosi nemažiau kaip 40 metų, nurodant, metus, kuriais pradėjo Dirvą skaityti. Jų vardai-pavardės ir adresai bus taip pat skelbiami Dirvoje.

JAUNIMO KONGRESAS TURI BŪTI GAISRAS

Australijos lietuviai, kuriems šįmet rengiamasis Jaunimo Kongresas sunkiausiai tepasiekiamas, domisi juo ir svarsto jam pasirengimus uoliau net negu Amerikoj.

Visiems, ypač arčiau prie būsimosio kongreso vietos gyvenantiems įsidėmėtinumėn pareiškė mūsų Pastogės, Australijos Lietuvių Bendruomenės savaitraščio redaktorius:

"Kongreso didybė ir stiprybė yra skaičiuose, masėse. Tie patys jaunuoliai, jame dalyvavę, pamatys, kad lietuviai nėra tik tie, kuriuos jie kasdien susitinka savo gyvenamojoje aplinkoje, bet jų yra daug. Ir tas palieka įspūdį, kokios nenusakys žodžiais.

"Kongresas nėra konferencija, kur svarstomos programoje pateiktos problemos, bet kongresas yra gaisras, kuris uždega jausmus ir tirdo abejones.

"Šia prasme ir turėtų būti mūsų visų pagrindinis rūpestis, ne kas Kongrese Australijos Lietuvių jaunimui atstovaus, bet kiek jaunuolių jame dalyvaus".

Ką reiškia didinti dalyvių kiekį iš Australijos, galima numanyti iš pirmuose laikraščiuose pslapiuose skelbiamų pranešimų. Papiginta kelionė lėktuvu -- jei susidarys ne mažiau kaip 15 -- 800 australinių dolerių (nuo vasario 14 Australijoje nebėra svarų), tai yra maždaug 900 amerikinių dolerių. Papigimimo sąlyga -- visi turi skristi drauge ir po šešių savaitių sutartą dieną grįžti irgi drauge.

Keliauninkų skaičiui padidinti, rengėjai ragina prisijungti prie tos ekskursijos ir Amerikoje lankytis numatytas šeimas ar paskirus asmenis, nebūtinai iš jaunųjų. Jaunimo atstovus renka gyviau pasireiškusių lietuvių visuomenėje, bet ir iš jų pageidauja, kad pusę ar bent dalį išlaidų patys susimokėtų. Iš Melbourne du jauni vyrai ryžtasi grynai savo

lėšomis vykti. Išrinko dar penkis, kuriems to miesto lietuviai ryžtasi padėti, ir tam tikslui jau pradėjo rinktiavą -- reikia sumesti apie 2,400 australinių (2,700 amerikinių) dolerių. Panašus vaizdas, atrodo, ir kitose Australijos lietuvių kolonijose. Iškeltas šūkis rūpintis ne tiek atstovavimu, kiek dalyvavimu, ir stengtis, kad iš Australijos dalyvių ne keliolika, o gal net ir kelios dešimtys.

Amerikos-Kanados lietuvių jaunimą ir visuomenę tai dar labiau įpareigoja pasistengti, kad Jaunimo Kongresas iš tiesų būtų ne šiaip konferencija, o "gaisras, kuris uždega jausmus ir tirdo abejones". (ELTA)

CHICAGO

LIETUVIAI TELEVIZIJOJ

Š. m. kovo 25 d. televizijos 26-tas kanalas pradės transliuoti kiekvieną penktadienį nuo 8-8:30 v. v. nuolatine lietuviška programa. Valandėlės iniciatoriai yra parūpinę pigia kaina didelį kiekį prietaisų įsirengti UHF kanalus (20, 26 ir 32). Skambinkite tel. 471-2481 nuo 6-10 val. vak.

A. L. MONTESSORI DR-JOS direktoriai, vasario 16 d. turėjo svarbų pasitarimą draugijos veiklos ir Vaikų Namų reikalais. Posėdyje dalyvavo direktoriai: F. Gramontienė, D. Korzonienė, I. Kriaučeliūnienė, R. Kulienė, V. Germanas, E. Kaminskas, H. Laučius, R. Mieželis, A. Vengris ir valdybos narės: R. Bartuškienė ir A. Kaminskienė. Vienas svarbiausių posėdžio nutarimų lietuvių planuojamos priešmokyklinio amžiaus vaikams skirtos knygelės išleidimą. Direktoriai pritarė val-

Toronto skautų suruoštame Vasario 16 minėjime skautės dalyvavusios gyvame paveiksle. Iš kairės: R. Gvildytė, J. Baturaitė, Balsytė, J. Čeponkutė, R. Narušytė, muzikė D. Skrinškaitė, Z. Gvildytė, Stančikaitė, B. Žolpio nuotrauka

V. Tamulaitytė programos pranešėja Vasario 16 minėjime Toronte. S. Dabkaus nuotrauka

dybos ir knygelės leidimo komisijos projektui ir nutarė skirti reikiamą pinigų sumą.

Posėdyje buvo pristatyta ir priimta sekanti rezoliucija: "Amerikos Lietuvių Montessori draugijos direktoriai, susirinkę posėdžiui š. m. vasario mėn. 16 d., svarstė dr-jos išlaikymo Vaikų Namų veiklos, pagerinimo ir ateities klausimus.

Su pasigėrėjimu direktoriai pripažįsta Vaikų Namuose atliekamo pedagoginio darbo vertę, ypač skiepyjant lietuviškumo pagrindus pačiose mažiausiose ir drauge priimtinausiose lietuvių vaikų širdyse. Namelių vedėjos Stasės Vaišvilienės ir mokytojos Janinos Juknevičienės širdingas atsidėjimas šiam darbui yra supasigėrėjimu vertinamas. Joms tenka visų padėka.

Vaikų Namai, kurie randasi 2743 W. 69-toje gatvėje, buvo įsteigti 1963 m. A.L. Montessori dr-jos su lietuvių visuomenės pritarimu ir ypatinga dr. Leono Kriaučeliūno parama. Šie namai yra ir toliau lietuviškosios bendruomenės remiami, jų išlaikymą įgalina lietuvių darbai ir pasišventimas.

Posėdyje direktoriai vieningai pareiškia, kad tol, kol ekonominės sąlygos leis, į dr-jos vedamus Vaikų Namus bus priimami tik lietuvių kilmės vaikai ir pedagoginis darbas bus atliekamas lietuvių kalba. Ši priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo institucija pagrindiniu savo darbo tikslu laiko lietuviškos dvasios skiepyjimą ir lietuvių kalbos mokymą. Šiam tikslui siekti yra naudojamas Marijos Montessori auklėjimo metodas, kuris mūsų nuomone, yra mūsų sąlygoms ir siekiams tinkamiausias".

Namelius, kurie šiuo metu yra vienintelis lietuviškas vaikų darželis Chicagoje, lanko 40 lietuvių tarp 2 1/2 ir 5 1/2 metų amžiaus. Visi jie daro ryškų pažangą lietuvių kalbos išmokime, o ne vienas pramoksta skaityti ir rašyti. (ELTA)

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI TORONTE

Kaip anksčiau, taip ir šiomet Lietuvos Nepriklausomybės šventė praėjo didingo dvasinio susikaupimo ir pakilimo ženkle. Trečiadienį vasario 16 d. Prisikėlimo parapijos salėje buvo suruoš-

rūmų buvo iškelta ir plevėsavo Lietuvos vėliava.

Tėvynės Prisiminimai radijo bangomis buvo duota tos dienos rimčiaj paruošta programa. Kalbėjo konsulas dr. J. Žmuidzinas.

Bendras minėjimas įvyko Centrinės Technikos mokyklos auditorijoje, į kurią susirinko tūkstantinė minia ir pilnai užpildė visas vietas.

Po LB Toronto apylinkės pirmininko Aug. Kuolas atidaromojo žodžio, kun. A. Žilinsko invokacijos ir konsulo dr. J. Žmuidzi-

Inž. Valdas Adamkavičius kalbėjęs Vasario 16 minėjime Toronte. S. Dabkaus nuotrauka

tas priėmimas-vaišės, kuriose dalyvavo nemažai lietuvių ir kanadiečių. Į susirinkusius žodį tarė KLB Toronto apylinkės pirmininkas Aug. Kuolas. Atsilankiusius svečius pristatė J.R. Simanavičius.

Šeštadienį prie miesto rotušės, kur yra žuvusiems paminklas, buvo padėtas vainikas. Iškilmėse dalyvavo konsulas dr. J. Žmuidzinas, miesto savivaldybės atstovas Archer, šeštadieninės mokyklos vyresniųjų klasių mokiniai ir skaitlingas brys mūsų tautiečių. Prie naujųjų miesto

NORI SRUOGĄ PADARYTI BOLŠEVIKU...

Balio Sruogos 70-tojo gimtadienio paminėjimuose kaip kurie autoriai, prabėgomis primindami, kad Sruoga, nors ir "nebuvo pilnai susipratęs klasinės kovos ideologijos požiūriu", vis dėlto negalėtingai plakdavo buržuazinės biurokratijos žemaižiuriskumą kultūrinės kurybos dalykuose. Tie "plakimai" dabar šlovina, kaip šio toks pagrindas rodyti Balį Sruogą lyg ir iš seno buvus bolševikams kone "savą žmogų"... Pasirodo, kad bolševikinė biurokratija dar negalėtingiau plaktina. Tik apsišarvojusi monopolinės spaudos skydais, pelnyto plakimo ji išvengia. Bet užuominomis kada nekada laikam pasiseka apžosti tą nevalyva Lietuvos gyvenimo įnamį. (ELTA)

no kalbos, paskaitą skaitė svečias iš JAV inž. V. Adamkavičius. Prelegentas pabrėžė, kad 16-ji Vasario yra viešas tautinio nemirtinumo aktas. O laisvės atrama, tai mes patys. Kiekvienos šeimos židinys yra laisvės kovos laukas. Todėl esą kiekvieno lietuvių tautinė kelyje į laisvę yra brangintina. Esą politinis idealizmas trapus ir skatino pasitikėti ne tiek svetimais, kiek savimi; dirbti visiems kartu ir laisvę bus atgauta.

Solistai V. Žemelytė ir A. Simanavičius išpildė keletą kūrinių. Solistams akompanavo muz. D. Skrinškaitė. Tautinių šokių grupė "Gintaras" vadovaujama J. Karasiejaus išpildė keletą šokių.

Jaunimo sekcijos atstovas A. Viskontas padarė trumpą pranešimą apie ruošiamą peticiją Jungtinėms Tautoms ir kvietė visus ją pasirašyti.

Po trumpos pertraukos anglų kalba įvadinį žodį tarė KLB Krašto valdybos pirmininkas A. Rinkūnas. Šioje minėjimo dalyje pagrindiniu kalbėtoju buvo Kanados valdžios atstovė ministrė Judy La Marsh. Jos pastarieji žodžiai buvo pasakyti lietuviškai: "Tegyvuoja Lietuva ir Kanada" Ministrėi įteikta puokštė gėlių ir V. Vardžio knyga anglų kalboje apie pavergtą Lietuvą.

Žodžiu ir raštu susilaukta daug sveikinimų su geriausiais ir nuosirdžiausiais linkėjimais atgauti laisvę. Ta pačia proga buvo priimta rezoliucija reikalaujanti laisvės ir pasiūsta Jungtinėms Tautoms ir Kanados ministeriui pirmininkui L. Pearson.

Pabaigai Varpo ir Prisikėlimo parapijos jungtinis choras išpildė keletą lietuvių kompozitorių kūrinių ir tautinių šokių grupė pašoko porą tautinių šokių. Chorui dirigavo muz. St. Gailevičius.

Minėjimą gražiai pravedė jaunimo atstovė V. Tamulaitytė. Šios didingos šventės iškilmės buvo baigtos Lietuvos Himnu.

Į Vasario 16 minėjimą Toronte atsilankiusiai Kanados ministeriui La Marsh buvo įteikta V. Vardžio knyga "Captive Lithuania 1944-1962". S. Dabkaus nuotrauka

A. SMETONOS MONOGRAFIJA,

parašyta A. Merklio,

sukėlė didelį tuo leidiniu susidomėjimą. Veikalas plačiai pasklido lietuvių visuomenėje, spaudoje komentuojamas, nagrinėjamas jo gerosios pusės ir iškelti trukumai.

Liko nedidelis to veikalo kiekis dar neišplatinas.

Kol dar ne vėlu, užsisakykite tą didelio formato, 786 psl., kietais viršeliais leidinį, siunčiant čeki ar pašto perlaidą:

K. POCIUS
3908 Fir Street
East Chicago, Indiana 46313

arba
DIRVA
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

KAINA — 12,50 DOL.

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

Autentiška lietuvių partizanų kūryba. Tai vertinga knyga, paminklas mūsų laisvės kovotojams.

Kietais viršeliais įrišta, poeto Jono Aisčio redaguota. Lietuvos Nepriklausomybės Fondo išleista knyga gaudama DIRVOJE. Kaina — 5 dol.

Siųskite čekį ar perlaidą šiuo adresu:

DIRVA,
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Toronto Šatrijos tunto skautės deklamuoja skautų suruoštame Vasario 16 minėjime. Iš kairės: R. Mažeikaitė, I. Stanionytė, I. Balduonytė, Stančikaitė ir S. Mažeikaitė. B. Žolpio nuotrauka